

ข้อบังคับ

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

พ.ศ. ๒๕๕๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ วรรคสอง และมาตรา ๓๙/๒ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศจึงตราข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศขึ้นไว้ เพื่อใช้ในการประชุม และการปฏิบัติหน้าที่ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศให้เกิดความสัมฤทธิ์ผล ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ มีมติให้ประกาศใช้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้ คำว่า

“ข้อบังคับ” หมายความว่า ข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘

“สภา” หมายความว่า สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

“ประธานสภา” หมายความว่า ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

“รองประธานสภา” หมายความว่า รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

“ประธาน” หมายความว่า ประธานของที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

“กรรมาธิการ” หมายความว่า กรรมาธิการสามัญหรือกรรมาธิการวิสามัญ

“คณะกรรมการประสานงาน” หมายความว่า คณะกรรมการที่ประธานสภาแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามข้อ ๑๕

“ร่างพระราชบัญญัติ” หมายความว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญด้วย

“บริเวณสภา” หมายความว่า อาณาบริเวณอันเป็นขอบเขตของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และให้หมายความรวมถึงอาคารที่ทำการต่าง ๆ และอาคารที่ทำการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้วย

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

“การประชุม” หมายความว่า การประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

“รัฐธรรมนูญ” หมายความว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘

ข้อ ๔ ให้ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศรักษาการตามข้อบังคับนี้ และมีอำนาจออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑

การเลือกประธานสภาและรองประธานสภา

ข้อ ๕ ในการเลือกประธานสภาและรองประธานสภาครั้งแรก ให้เลขาธิการเชิญสมาชิกผู้มีอายุสูงสุด ซึ่งอยู่ในที่ประชุมสภาเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม เพื่อให้ที่ประชุมสภาดำเนินการเลือกประธานสภาและรองประธานสภา และเพื่อให้ที่ประชุมสภาดำเนินการในเรื่องอื่นที่จำเป็นจะต้องประชุมปรึกษาในการประชุมครั้งนั้นด้วย

ในการดำเนินการเลือกตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมได้รับการเสนอชื่อเป็นประธานสภาหรือรองประธานสภา ให้สมาชิกผู้มีอายุสูงสุดในลำดับถัดไปซึ่งอยู่ในที่ประชุมเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม

ข้อ ๖ ในการเลือกประธานสภา สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกได้หนึ่งชื่อ การเสนอนั้นต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน

ก่อนที่จะดำเนินการเลือกประธานสภานั้น ให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อตามวรรคหนึ่ง กล่าวแสดงวิสัยทัศน์ในการที่จะดำรงตำแหน่งเป็นประธานสภาต่อที่ประชุมสภา

ถ้ามีการเสนอชื่อผู้ใดเพียงชื่อเดียว ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือก

ถ้ามีการเสนอชื่อสองชื่อหรือมากกว่าสองชื่อ ให้มีการลงคะแนนเป็นการลับโดยการเขียนชื่อผู้ซึ่งตนประสงค์จะเลือกลงบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จัดให้ แล้วให้เรียกชื่อสมาชิกตามลำดับอักษรมาลงคะแนนเป็นรายคนโดยนำซองใส่ลงในภาชนะที่จัดไว้เพื่อการนั้น ในการตรวจนับคะแนน ให้ประธานเชิญสมาชิกจำนวนห้าคนเป็นกรรมการตรวจนับคะแนน

กรณีมีการเสนอชื่อสองชื่อ ให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้าได้คะแนนสูงสุดเท่ากัน ให้เลือกใหม่อีกครั้งหนึ่ง แต่ถ้าคะแนนเท่ากันอีก ให้ใช้วิธีจับสลาก

กรณีมีการเสนอชื่อมากกว่าสองชื่อ ให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดและมีคะแนนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่มาประชุมเป็นผู้ได้รับเลือก แต่ถ้าผู้ได้คะแนนสูงสุดมีคะแนนไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่มาประชุมให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ถ้ามีผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับแรกหนึ่งคน และผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับที่สองหนึ่งคนให้นำชื่อผู้ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับดังกล่าวมาให้สมาชิกลงคะแนน หรือ

(๒) ถ้ามีผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับแรกเกินกว่าหนึ่งคนให้นำชื่อผู้ได้คะแนนสูงสุดดังกล่าวมาให้สมาชิกลงคะแนน หรือ

(๓) ถ้ามีผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับแรกหนึ่งคนและมีผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับที่สองเกินกว่าหนึ่งคนให้นำชื่อผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับแรกและลำดับที่สองทุกคนมาให้สมาชิกลงคะแนน

ทั้งนี้ ให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือก แต่ถ้าคะแนนเท่ากัน ให้ใช้วิธีจับสลาก

ให้ประธานประกาศชื่อผู้ได้รับเลือกต่อที่ประชุมสภา และสั่งให้เจ้าหน้าที่ทำลายบัตรออกเสียงลงคะแนนนั้นด้วย

ข้อ ๗ ในการเลือกรองประธานสภา ให้นำความในข้อ ๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่สภามีมติให้มีรองประธานสภาจำนวนสองคน ให้เลือกรองประธานสภาคนที่หนึ่งก่อน แล้วจึงเลือกรองประธานสภาคนที่สองต่อไปตามลำดับ

ข้อ ๘ ในการเลือกประธานสภาหรือรองประธานสภาแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้นำความในข้อ ๖ และข้อ ๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๙ เมื่อได้เลือกประธานสภาและรองประธานสภาแล้ว ให้เลขาธิการแจ้งไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อแต่งตั้งต่อไป

เมื่อนายกรัฐมนตรีได้แต่งตั้งประธานสภาและรองประธานสภาแล้ว ให้เลขาธิการแจ้งไปยัง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี และคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เพื่อทราบด้วย

หมวด ๒

อำนาจและหน้าที่ของประธานสภา

รองประธานสภา และเลขาธิการ

ข้อ ๑๐ ประธานสภา มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นประธานของที่ประชุมสภา
- (๒) ควบคุมและดำเนินกิจการของสภา
- (๓) ควบคุมการรักษาความสงบเรียบร้อยในที่ประชุมสภาตลอดถึงบริเวณสภา
- (๔) เป็นผู้แทนสภาในกิจการภายนอก
- (๕) แต่งตั้งกรรมการเพื่อดำเนินกิจการใด ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อกิจการของสภา
- (๖) แต่งตั้งประธานกรรมาธิการและตำแหน่งอื่นที่จำเป็นในคณะกรรมการ
- (๗) แต่งตั้งโฆษกสภา ตามจำนวนที่ประธานสภาเห็นสมควร
- (๘) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่มิกฎหมายบัญญัติไว้หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

ข้อ ๑๑ รองประธานสภา มีอำนาจและหน้าที่ช่วยประธานสภาในกิจการอันเป็นอำนาจและหน้าที่ของประธานสภา หรือปฏิบัติการตามที่ประธานสภามอบหมาย

เมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภา หรือมีแต่ไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ในกรณีที่ มีรองประธานสภาสองคน ให้รองประธานสภาคนที่หนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภา ถ้ารองประธานสภาคนที่หนึ่งไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานสภาคนที่สองเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภา

ข้อ ๑๒ เลขาธิการ มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) นัดประชุมสภา และนัดประชุมคณะกรรมการครั้งแรก

- (๒) เชิญผู้เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมสภาเข้าปฏิบัติหน้าที่
- (๓) ช่วยประธานในการควบคุมการนับคะแนนเสียง
- (๔) จัดทำรายงานการประชุมและบันทึกการออกเสียงลงคะแนน
- (๕) ยืนยันมติของสภาไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง
- (๖) รักษาสรรพเอกสารและข้อมูลของสภา
- (๗) ควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนดไว้
- (๘) กำกับดูแลการปฏิบัติงานของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับ
อย่างมีประสิทธิภาพ
- (๙) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้
- (๑๐) ปฏิบัติการอื่นตามที่ประธานสภามอบหมาย

หมวด ๓

การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ข้อ ๑๓ ให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศดำเนินการปฏิรูปประเทศ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔/๒ เพื่อดำเนินการให้เกิดการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๒๗ สืบต่อจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ โดยให้คำนึงถึงความสำคัญเร่งด่วนและความสัมฤทธิ์ผลของการปฏิรูปในระยะเวลาที่เหลืออยู่ ด้วยการประสานงานการปฏิรูปกับสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี คณะรักษาความสงบแห่งชาติ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ หน่วยงานและองค์กรอื่น รวมถึงส่วนราชการ และประชาชนทุกภาคส่วน

ข้อ ๑๔ หากสภาเห็นว่าเป็นความสำคัญเร่งด่วนที่จะปฏิรูปในเรื่องใดให้สัมฤทธิ์ผล ก็ให้เสนอเพื่อดำเนินการปฏิรูปเรื่องดังกล่าวได้ภายในกรอบเวลาที่สภากำหนด โดยหากเป็นเรื่องที่มี คณะกรรมาธิการตามข้อ ๗๓ และข้อ ๗๘ รับผิดชอบอยู่แล้ว ก็ให้คณะกรรมาธิการนั้นเป็นผู้รับผิดชอบ ดำเนินการ แต่หากเป็นเรื่องที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมาธิการใด สภาอาจตั้ง คณะกรรมาธิการขึ้นใหม่เป็นผู้รับผิดชอบงานการปฏิรูปในเรื่องนั้น และรายงานให้สภาได้พิจารณาต่อไป

ข้อ ๑๕ ให้มีคณะกรรมการประสานงานการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ประกอบด้วย สมาชิกที่เป็นกรรมาธิการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศตามข้อ ๗๗ จำนวนสองคน สมาชิกอื่นและผู้ทรงคุณวุฒิ ตามจำนวนที่ประธานสภากำหนด โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ประสานงานกับสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี คณะรักษาความสงบแห่งชาติ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ หน่วยงานและองค์กรอื่น รวมถึงส่วนราชการ และประชาชนทุกภาคส่วน เพื่อให้มีการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศไปในแนวทางเดียวกัน

(๒) ติดตามและขอทราบความคืบหน้าเรื่องที่เสนอการปฏิรูปให้มีผลในเชิงปฏิบัติจากฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และรายงานให้สภาทราบ

(๓) เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ตามที่ประธานสภากำหนด

ให้คณะกรรมการประสานงานได้รับเชิญประชุมตามระเบียบรัฐสภา

ข้อ ๑๖ เมื่อได้มีการดำเนินการตามข้อ ๑๓ หรือข้อ ๑๔ และสภาเห็นสมควรให้มีการปฏิรูปเรื่องใดแล้ว ให้สภาจัดทำแผนการปฏิรูป เสนอวิธีการปฏิรูป พร้อมกำหนดเวลาการปฏิรูป ให้ชัดเจน เพื่อความสัมฤทธิ์ผลในเรื่องนั้น ๆ โดยให้ประธานสภาหรือผู้ที่ประธานสภามอบหมาย และคณะกรรมการประสานงาน ดำเนินการประสานงานและขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีมติและคำสั่งให้ส่วนราชการทุกหน่วยงานหรือบางหน่วยงานให้ดำเนินการปฏิรูปในเรื่องที่หน่วยงานนั้น รับผิดชอบตามข้อเสนอแนะของสภาดังกล่าว เพื่อให้เกิดการปฏิรูปประเทศไปในแนวทางเดียวกัน

ข้อ ๑๗ เมื่อสภาได้พิจารณาศึกษาเพื่อการปฏิรูปในเรื่องใดเสร็จแล้ว และสภาเห็นว่าเป็นกรณี ที่จำเป็นเร่งด่วน เพื่อประโยชน์แห่งการปฏิรูปเรื่องที่ได้พิจารณาเสร็จแล้วดังกล่าว ให้คณะกรรมการประสานงาน ดำเนินการประสานงานกับคณะรักษาความสงบแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี และสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อจัดให้มีการปฏิรูปในเรื่องดังกล่าวตามอำนาจหน้าที่ให้เกิดความสัมฤทธิ์ผลโดยเร็ว

ข้อ ๑๘ ในกรณีที่ประธานสภาเห็นสมควร ประธานสภาจะกำหนดประเด็นหรือ เสนอแนวทางการปฏิรูปเรื่องใดต่อสภาก็ได้

หมวด ๔

การประชุม

ส่วนที่ ๑

วิธีการประชุม

ข้อ ๑๙ การประชุมย่อมเป็นการเปิดเผย เว้นแต่ประธานสภา คณะรัฐมนตรีหรือสมาชิก จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาร้องขอให้ประชุมลับ ก็ให้ประชุมลับ

การประชุมเปิดเผย ให้บุคคลภายนอกเข้าฟังการประชุมได้ตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด และประธานสภาต้องจัดให้มีการถ่ายทอดสดการประชุมทางเครื่องขยายเสียงและวิทยุโทรทัศน์วงจรปิด ภายในบริเวณสภา โดยจัดให้มีล่ามภาษามือด้วย ส่วนการถ่ายทอดสดการประชุมทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือโดยวิธีอื่นที่ประชาชนทั่วไปสามารถรับได้อย่างทั่วถึง ให้เป็นไปตามที่ประธานสภากำหนด

การประชุมลับ ห้ามบุคคลภายนอกเข้าฟังการประชุม เว้นแต่ผู้ที่ได้รับอนุญาตจากประธาน และห้ามใช้เครื่องบันทึกเสียง เครื่องบันทึกภาพ หรือเครื่องมือสื่อสารใด ๆ ยกเว้นการบันทึกของสภา

ข้อ ๒๐ การประชุมให้เป็นไปตามกำหนดที่สภามีมติไว้ แต่ประธานสภาจะสั่งงดการประชุม ครั้งใดก็ได้ เมื่อเห็นว่าไม่มีเรื่องที่สมควรจะบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุม

ในกรณีที่ประธานสภาเห็นสมควร หรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาให้เรียกประชุมเป็นพิเศษ ก็ให้เรียกประชุมได้

ข้อ ๒๑ การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่เมื่อได้บอกนัดในที่ประชุมแล้ว ต้องแจ้งให้สมาชิกที่ไม่ได้มาประชุมทราบ

การนัดประชุมให้นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ถ้าประธานสภาเห็นสมควรจะนัดเร็วกว่านั้นก็ได้อีกหรือนัดประชุมโดยวิธีอื่นใดก็ได้เมื่อเห็นว่าเป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๒๒ ให้ส่งระเบียบวาระการประชุมกับเอกสารหรือแผ่นซีดีบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุม แต่ประธานสภาจะจัดส่งเพิ่มเติมอีกในเวลาใดก็ได้ ตามที่เห็นว่าจำเป็นหรือสมควร

ข้อ ๒๓ การนัดประชุมหรือการส่งเอกสารตามข้อ ๒๑ หรือข้อ ๒๒ เมื่อประธานสภาเห็นสมควรอาจดำเนินการทางโทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นเพิ่มเติมด้วยก็ได้ เว้นแต่การจัดส่งเอกสารลับให้เป็นไปตามที่ประธานสภากำหนด

ข้อ ๒๔ การจัดระเบียบวาระการประชุมให้จัดลำดับ ดังต่อไปนี้

- (๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม
- (๒) รับรองรายงานการประชุม
- (๓) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว
- (๔) เรื่องที่ค้างพิจารณา
- (๕) เรื่องที่เสนอใหม่
- (๖) เรื่องอื่น ๆ

ในกรณีที่ประธานสภาเห็นว่าเรื่องใดเป็นเรื่องด่วน จะจัดไว้ในลำดับใดของระเบียบวาระการประชุมก็ได้

ข้อ ๒๕ ให้สมาชิกผู้มาประชุมลงชื่อในสมุดที่จัดไว้ก่อนเข้าประชุมทุกครั้ง และเมื่อมีสัญญาณให้เข้าประชุม ให้สมาชิกเข้านั่งในที่ที่จัดไว้

เมื่อมีสมาชิกลงชื่อมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

เมื่อมีสมาชิกมาลงชื่อครบองค์ประชุมและมีสัญญาณให้เข้าประชุมแล้ว ให้ประธานดำเนินการประชุมได้

เมื่อประธานขึ้นบัลลังก์ ให้ผู้ที่อยู่ในที่ประชุมยืนขึ้นจนกว่าประธานได้นั่งลง

ข้อ ๒๖ เมื่อพ้นกำหนดเวลาประชุมไปสามสิบนาทีแล้ว จำนวนสมาชิกยังไม่ครบองค์ประชุม ประธานจะสั่งให้เลื่อนการประชุมไปก็ได้

ข้อ ๒๗ ในการประชุมสภา ให้ที่ประชุมพิจารณาเฉพาะเรื่องที่มีอยู่ในระเบียบวาระการประชุม และต้องดำเนินการพิจารณาตามลำดับระเบียบวาระการประชุมที่จัดไว้ เว้นแต่ที่ประชุมสภาจะลงมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๒๘ ผู้ใดประสงค์จะกล่าวถ้อยคำต่อที่ประชุมสภา ให้ยกมือขึ้นพ้นศีรษะและให้เจ้าหน้าที่บันทึกไว้ เมื่อประธานอนุญาตแล้วจึงยืนขึ้นกล่าวได้ และต้องเป็นคำกล่าวกับประธานเท่านั้น

ข้อ ๒๙ ถ้ารัฐมนตรีขอแถลงหรือชี้แจงเรื่องใดต่อที่ประชุมสภา ให้ประธานพิจารณาอนุญาตสมาชิกอาจซักถามเพื่อความกระจ่างแจ้งในเรื่องที่แถลงหรือชี้แจงนั้นก็ได้อีก

ข้อ ๓๐ ประธานมีอำนาจปรึกษาหารือที่ประชุมในปัญหาใด ๆ กำหนดวิธีการตรวจสอบองค์ประชุม สั่งพักการประชุม เลื่อนการประชุม หรือเลิกการประชุมได้ตามที่เห็นสมควร

ถ้าประธานสภาลงจากบัลลังก์โดยไม่ได้สั่งอย่างใด และไม่มีรองประธานปฏิบัติหน้าที่แทนให้เลิกการประชุม

ข้อ ๓๑ รายงานการประชุม เมื่อคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศตรวจแล้ว ก่อนที่จะเสนอให้สภารับรอง ให้ทำสำเนาวางไว้สองฉบับ รวมถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น ณ ที่ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ประกาศกำหนดไว้ไม่น้อยกว่าสามวัน เพื่อให้สมาชิกตรวจดูได้

รายงานการประชุมทุกครั้งจะต้องมีรายชื่อสมาชิกที่มาประชุม ที่ลาการประชุม ที่ขาดการประชุม บันทึกรายการแสดงตน และบันทึกการออกเสียงลงคะแนนโดยเปิดเผยซึ่งปรากฏรายชื่อสมาชิก

สมาชิกมีสิทธิขอแก้ไขเพิ่มเติมรายงานการประชุมดังกล่าวให้ตรงตามที่เป็นจริง โดยยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมต่อประธานกรรมการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ถ้าคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศไม่ยอมแก้ไขเพิ่มเติมให้ตามที่ขอ สมาชิกผู้นั้นมีสิทธิที่จะยืนยันคำขอแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อขอให้สภาวินิจฉัย

ข้อ ๓๒ ในการตรวจรายงานการประชุมครั้งใด ถ้ามีผู้ใดกล่าวถ้อยคำหรือข้อความใด ๆ และได้มีการถอนหรือถูกสั่งให้ถอนถ้อยคำหรือข้อความนั้นแล้ว ให้คณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณาว่าสมควรจะตัดถ้อยคำหรือข้อความดังกล่าวออกหรือไม่ ถ้าเห็นสมควรให้ตัดออก ให้บันทึกว่า “มีการถอนคำพูด” หรือ “ถูกสั่งให้ถอนคำพูด” แล้วแต่กรณีไว้ในรายงานการประชุมครั้งนั้น ส่วนถ้อยคำหรือข้อความที่ตัดออก ให้บันทึกไว้ในรายงานการประชุมของคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้วย

ข้อ ๓๓ รายงานการประชุมครั้งใด เมื่อได้วางสำเนาไว้เพื่อให้สมาชิกตรวจดูแล้ว ถ้ามีการแก้ไขเพิ่มเติมในภายหลังโดยคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศแก้ไขเพิ่มเติมเองหรือโดยสมาชิกขอแก้ไขเพิ่มเติมก็ตาม ในคราวที่สภาพิจารณารับรองรายงานการประชุมนั้น คณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศจะต้องแถลงต่อที่ประชุมถึงการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว

ข้อ ๓๔ เมื่อสภาได้รับรองรายงานการประชุมครั้งใดแล้ว ให้ประธานสภาลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

รายงานการประชุมที่ได้รับรองแล้ว แต่ประธานสภายังมิได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานหรือรายงานการประชุมที่ยังมิได้มีการรับรองเพราะเหตุที่สภาสิ้นสุดลง หรือเหตุจำเป็นอื่นอันไม่อาจก้าวล่วงได้ให้เลขาธิการบันทึกเหตุอันไว้ และเป็นผู้รับรองความถูกต้องของรายงานการประชุมนั้น

ข้อ ๓๕ สภาอาจมีมติไม่ให้อัดรายงานการประชุมลับครั้งใดทั้งหมด หรือแต่เพียงบางส่วนก็ได้ แต่ให้มีบันทึกเหตุการณ์ไว้

ข้อ ๓๖ การเปิดเผยรายงานการประชุมลับ ให้คณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณาและเสนอความเห็นเพื่อให้สภามีมติว่าจะเปิดเผยหรือไม่

ข้อ ๓๗ สภาอาจมีมติห้ามโฆษณาข้อความอันเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดินที่ได้กล่าวหรือปรากฏในการประชุมก็ได้

ข้อ ๓๘ ในกรณีที่สมาชิกกล่าวถ้อยคำในที่ประชุมที่มีการถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ หรือช่องทางสื่อสารอื่น อันอาจเป็นเหตุให้บุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่รัฐมนตรีหรือสมาชิกได้รับความเสียหาย บุคคลนั้นมีสิทธิร้องขอต่อประธานสภาภายในกำหนดเวลาสามเดือนนับแต่วันที่มีการประชุมครั้งนั้น เพื่อให้มีการโฆษณาคำชี้แจง

การยื่นคำร้องต้องทำเป็นหนังสือพร้อมคำชี้แจงประกอบข้อเท็จจริงอย่างชัดเจนและอยู่ในประเด็นที่ผู้ร้องอ้างว่าก่อให้เกิดความเสียหายเท่านั้น

ข้อ ๓๙ ให้เป็นอำนาจของประธานสภาที่จะวินิจฉัยว่าคำร้องและคำชี้แจงที่ผู้ร้องกล่าวอ้างมานั้นเป็นไปตามข้อ ๓๘ หรือไม่

ให้ประธานสภาวินิจฉัยคำร้องและคำชี้แจงให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้อง ในกรณีที่ประธานสภาวินิจฉัยว่าคำร้องและคำชี้แจงไม่เป็นไปตามข้อ ๓๘ ให้ยกคำร้องเสีย และแจ้งให้ผู้ร้องทราบ

คำวินิจฉัยของประธานสภาให้ถือเป็นเด็ดขาด

ข้อ ๔๐ ในกรณีที่ประธานสภาได้วินิจฉัยว่าคำร้องและคำชี้แจงเป็นไปตามข้อ ๓๘ ให้ประธานสภาจัดให้มีการโฆษณาโดยวิธีปิดประกาศคำชี้แจงไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ไว้ ณ บริเวณสภาที่ประชาชนเข้าไปตรวจสอบได้ และโฆษณาโดยวิธีการอื่นตามที่ประธานสภาเห็นสมควร

ข้อ ๔๑ เมื่อประธานสภาดำเนินการตามข้อ ๔๐ แล้วให้แจ้งผู้ร้อง ผู้กล่าวถ้อยคำที่ก่อให้เกิดความเสียหาย และที่ประชุมสภารับทราบในโอกาสแรกที่มีการประชุม

ข้อ ๔๒ ให้เลขาธิการเป็นผู้พิมพ์และโฆษณารายงานการประชุม ทั้งนี้ นอกจากรายงานการประชุมลับที่สภามีมติไม่ให้เปิดเผย

ส่วนที่ ๒

การเสนอญัตติ

ข้อ ๔๓ ญัตติทั้งหลายที่เสนอต่อประธานสภา ต้องเป็นญัตติที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของสภาเท่านั้น และต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ โดยมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน ทั้งนี้ เว้นแต่ข้อบังคับนี้ ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๔๔ ผู้ตติขอให้สภาตั้งคณะกรรมการหรือขอให้คณะกรรมการสามัญคณะใดคณะหนึ่ง กระทำกิจการ พิจารณา หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภา ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอ ต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน

ผู้ตติตามวรรคหนึ่ง กรณีขอให้สภาตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จะต้องระบุกิจการหรือเรื่อง ให้ชัดเจนและไม่ซ้ำหรือซ้อนกัน และจะต้องไม่ซ้ำหรือซ้อนกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสามัญ คณะต่าง ๆ

ให้เป็นอำนาจของประธานสภาที่จะวินิจฉัยว่าผู้ตติใดเป็นผู้ตติตามวรรคสองหรือไม่ และเมื่อวินิจฉัยแล้วให้แจ้งผู้เสนอทราบ

ข้อ ๔๕ ผู้ตติต่อไปนี้ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าหรือเป็นหนังสือ

- (๑) ขอให้ปรึกษาเป็นเรื่องด่วน
- (๒) ขอเปลี่ยนระเบียบวาระการประชุม
- (๓) ขอให้ลงมติตามข้อ ๓๕ หรือข้อ ๓๗
- (๔) ผู้ตติในข้อ ๔๖ ข้อ ๖๒ หรือข้อ ๙๖
- (๕) ผู้ตติที่ประธานอนุญาตตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๔๖ เมื่อที่ประชุมกำลังพิจารณาผู้ตติใดอยู่ ห้ามเสนอผู้ตติอื่นขึ้นมาพิจารณา เว้นแต่ผู้ตติ ดังต่อไปนี้

(๑) ขอให้รวมระเบียบวาระการประชุมที่เป็นเรื่องเดียวกัน ทำนองเดียวกัน หรือเกี่ยวเนื่องกัน เพื่อพิจารณาพร้อมกัน

(๒) ขอให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณา หรือขอให้บุคคลใดส่งเอกสาร หรือมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น

- (๓) ขอให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ
- (๔) ขอให้เลื่อนการปรึกษาหรือพิจารณา
- (๕) ขอให้ปิดอภิปราย
- (๖) ขอให้นับคะแนนเสียงใหม่

ผู้ตติตาม (๒) (๔) (๕) หรือ (๖) เมื่อที่ประชุมลงมติเห็นชอบตามที่เสนอแล้ว ห้ามไม่ให้เสนอผู้ตติอื่นในข้อนี้อีก

ข้อ ๔๗ ผู้ตติที่เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ ผู้เสนอและผู้รับรองต้องลงลายมือชื่อในผู้ตตินั้น

ข้อ ๔๘ ผู้ตติที่ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ ให้ผู้รับรองแสดงการรับรองโดยวิธี ยกมือขึ้นในที่ประชุม

ข้อ ๔๙ การแก้ไขเพิ่มเติมผู้ตติหรือการถอนผู้ตติที่ประธานสภาสั่งบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุม และได้ส่งให้สมาชิกแล้ว ให้ผู้เสนอผู้ตติแจ้งเป็นหนังสือต่อประธานสภา และเมื่อประธานสภาอนุญาตแล้ว ให้แจ้งที่ประชุมทราบ

การถอนชื่อจากการเป็นผู้ร่วมกันเสนอญัตติใด หรือจากการเป็นผู้รับรอง จะกระทำได้เฉพาะ ก่อนที่ประธานสภาสั่งบรรจุญัตตินั้นเข้าระเบียบวาระการประชุม ในกรณีที่ประธานสภาสั่งบรรจุญัตตินั้น เข้าระเบียบวาระการประชุมแล้ว ให้ผู้ประสงค์ถอนชื่อที่เสนอญัตติหรือผู้รับรองแจ้งเป็นหนังสือถอนชื่อต่อ ประธานสภา และเมื่อประธานสภาอนุญาตแล้ว ให้แจ้งที่ประชุมทราบ

ข้อ ๕๐ ญัตติใดถึงวาระพิจารณาในที่ประชุมแล้ว การเสนอญัตติซึ่งมีลักษณะทำนองเดียวกัน จะกระทำมิได้

ญัตติใดถึงวาระพิจารณาในที่ประชุมแล้ว ถ้าผู้เสนอญัตติไม่ชี้แจงในที่ประชุม หรือไม่อยู่ในที่ประชุม โดยไม่มีผู้ชี้แจงแทนในฐานะผู้รับมอบหมาย ญัตตินั้นเป็นอันตกไป เว้นแต่ที่ประชุมสภาจะพิจารณา เห็นเป็นอย่างอื่น

การมอบหมายให้ชี้แจงแทนต้องมอบแก่สมาชิกและทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา

ส่วนที่ ๓

การอภิปราย

ข้อ ๕๑ สมาชิกผู้ใดต้องการอภิปราย ให้แสดงความประสงค์ต่อประธาน การจัดลำดับ และเวลาการอภิปรายให้เป็นไปตามที่ประธานกำหนด

ข้อ ๕๒ การอภิปรายต้องอยู่ในประเด็นหรือเกี่ยวกับประเด็นที่กำลังปรึกษากันอยู่ภายใน ระยะเวลาที่ประธานกำหนด โดยต้องไม่ฟุ่มเฟือย วนเวียน ซ้ำซาก หรือซ้ำกับผู้อื่น หรือใช้ภาษาต่างประเทศ โดยไม่จำเป็น และห้ามนำวัตถุใด ๆ เข้ามาแสดงในที่ประชุมสภา เว้นแต่ประธานจะอนุญาต

ห้ามผู้อภิปรายแสดงกิริยาหรือใช้วาจาอันไม่สุภาพ ใส่ร้าย หรือเสียดสีบุคคลใด และห้ามกล่าวถึง สถาบันพระมหากษัตริย์หรือออกชื่อสมาชิกหรือบุคคลใดโดยไม่จำเป็น

หากประธานเห็นว่าผู้อภิปรายฝ่าฝืน หรือใช้เวลาเกินสมควรแล้ว ให้ประธานเตือนผู้อภิปรายทราบก่อน หากผู้อภิปรายยังฝ่าฝืนอีก ประธานจะให้ผู้นั้นหยุดอภิปรายก็ได้

ข้อ ๕๓ ถ้าประธานเห็นว่าผู้ใดได้อภิปรายพอสมควรแล้ว ประธานจะให้ผู้นั้นหยุดอภิปรายก็ได้

ข้อ ๕๔ สมาชิกผู้ใดต้องการประท้วงว่ามีการฝ่าฝืนข้อบังคับ ให้ยื่นและยกมือขึ้นพ้นศีรษะ ประธานต้องให้โอกาสผู้นั้นชี้แจง แล้วให้ประธานวินิจฉัยว่าได้มีการฝ่าฝืนข้อบังคับตามที่ประท้วงหรือไม่ คำวินิจฉัยของประธานถือเป็นเด็ดขาด

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่ผู้ถูกอภิปรายพาดพิงถึงเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องอื่นใด อันเป็นที่เสียหายแก่ผู้นั้น และเมื่อประธานวินิจฉัยว่าการอภิปรายนั้นเป็นการฝ่าฝืนข้อบังคับ ผู้อภิปราย ต้องถอนคำพูดตามคำสั่งของประธาน

ข้อ ๕๕ เมื่อมีผู้ประท้วงตามข้อ ๕๔ ผู้อภิปรายอาจถอนคำพูดของตนหรือตามคำวินิจฉัย ของประธานได้

ถ้าผู้อภิปรายไม่ถอนคำพูดตามคำวินิจฉัยของประธาน ให้ประธานบันทึกการไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยไว้ในรายงานการประชุม

ข้อ ๕๖ การอภิปรายเป็นอันยุติ เมื่อ

(๑) ไม่มีผู้ใดอภิปราย

(๒) ที่ประชุมลงมติให้ปิดอภิปราย

ข้อ ๕๗ ในกรณีที่ประธานพิจารณาเห็นว่าได้อภิปรายกันพอสมควรแล้ว หรือมีผู้เสนอญัตติตามข้อ ๔๖ (๕) จะขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยว่าจะปิดอภิปรายหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๕๘ ประธานอาจอนุญาตให้บุคคลใด ๆ ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อที่ประชุมสภาก็ได้

ข้อ ๕๙ ถ้าประธานให้สัญญาณด้วยการเคาะค้อนหรือยื่นขึ้น ให้ผู้ที่กำลังพูด หยุดพูดและนั่งลงทันที และให้ทุกคนนั่งฟังประธาน

ในกรณีอ่านพระบรมราชโองการ หรือกระแสพระราชดำรัส ให้ผู้อยู่ในที่ประชุมสภานิ่งฟังด้วยอาการสำรวมตลอดเวลาที่อ่าน

ส่วนที่ ๔

การลงมติ

ข้อ ๖๐ ในกรณีที่จะต้องมิตติของสภา ให้ประธานมีสัญญาณให้สมาชิกทราบเพื่อแสดงตนก่อนลงมติ

ข้อ ๖๑ การลงมติต้องมีสมาชิกมาแสดงตนครบองค์ประชุม โดยให้ถือเอาเสียงข้างมาก เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญ หรือข้อบังคับนี้

เสียงข้างมากนั้น ในกรณีความเห็นของที่ประชุมสภามีสองฝ่าย ให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายที่มากกว่า และในกรณีความเห็นของที่ประชุมสภามีเกินสองฝ่าย ให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายที่มากที่สุด

ในกรณีมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด การออกเสียงชี้ขาดของประธาน ให้กระทำการเปิดเผยโดยจะให้เหตุผลหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๖๒ การออกเสียงลงคะแนนให้กระทำการเปิดเผย เว้นแต่เมื่อสมาชิกเสนอญัตติ โดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน ขอให้กระทำการลับจึงให้ลงคะแนนลับ แต่ถ้ามีสมาชิกคัดค้าน และมีผู้รับรองมากกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกในที่ประชุมสภา ก็ให้ลงคะแนนโดยเปิดเผย

ข้อ ๖๓ การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยมีวิธีปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนตามที่ประธานสภากำหนด

(๒) เรียกชื่อสมาชิกตามลำดับอักษรให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายคนตามวิธีที่ประธานกำหนด

(๓) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมเห็นสมควรเฉพาะกรณี

การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยตาม (๑) ให้ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนได้จนกว่าประธานจะได้สั่งปิดการออกเสียงลงคะแนน

ข้อ ๖๔ การออกเสียงลงคะแนนลับมีวิธีปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนตามที่ประธานสภากำหนด

(๒) เขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ในช่องเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรืองดออกเสียงช่องใดช่องหนึ่งที่ต้องการเลือกบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จัดให้

(๓) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมเห็นสมควรเฉพาะกรณี

การออกเสียงลงคะแนนลับตาม (๑) ให้ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนได้จนกว่าประธานจะได้สั่งปิดการออกเสียงลงคะแนน

เมื่อจะมีการออกเสียงลงคะแนนลับตาม (๒) ให้สมาชิกมารับกระดาษและซองที่เจ้าหน้าที่และเมื่อสมาชิกเขียนเครื่องหมายบนแผ่นกระดาษใส่ซองแล้ว ให้สมาชิกนำไปใส่ลงในกล่องที่เจ้าหน้าที่จัดไว้ด้วยตนเอง และในการตรวจนับคะแนน ให้ประธานเชิญสมาชิกจำนวนห้าคนเป็นกรรมการตรวจนับคะแนน

ข้อ ๖๕ ก่อนออกเสียงลงคะแนนลับ ให้ประธานให้สัญญาณแจ้งสมาชิกทราบ เพื่อพร้อมที่จะออกเสียงลงคะแนนลับ

ข้อ ๖๖ ประธานมีอำนาจสั่งให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ เว้นแต่ที่ประชุมสภาจะมีมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๖๗ สมาชิกซึ่งเข้ามาในที่ประชุมระหว่างการออกเสียงลงคะแนนอาจออกเสียงลงคะแนนได้ก่อนประธานสั่งปิดการนับคะแนน

ข้อ ๖๘ เมื่อได้นับคะแนนเสียงเสร็จแล้ว ให้ประธานประกาศมติต่อที่ประชุมสภาทันที

ถ้าเรื่องใดที่รัฐธรรมนูญ หรือข้อบังคับนี้กำหนดไว้ว่ามติจะต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงถึงจำนวนเท่าใด ก็ให้ประกาศด้วยว่าคะแนนเสียงถึงจำนวนที่กำหนดไว้นั้นหรือไม่

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าได้ประกาศมติต่อที่ประชุมสภาจากผลการออกเสียงลงคะแนนด้วยวิธีตามข้อ ๖๔ (๒) และ (๓) แล้ว ให้ประธานสั่งให้เจ้าหน้าที่ทำลายบัตรออกเสียงลงคะแนนนั้นด้วย

ข้อ ๖๙ ผู้ใดไม่มีผู้คัดค้าน ให้ประธานถามที่ประชุมว่ามีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ เมื่อไม่มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าที่ประชุมลงมติเห็นชอบด้วยกับญัตตินั้น

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่เรื่องอื่นใดที่รัฐธรรมนูญ หรือข้อบังคับนี้กำหนดให้ที่ประชุมวินิจฉัย โดยการออกเสียงลงคะแนน

ข้อ ๗๐ ให้เลขาธิการจัดทำบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคนและเปิดเผยบันทึกการลงมติดังกล่าวไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ประชาชนเข้าไปตรวจสอบได้ เว้นแต่การออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ

ข้อ ๗๑ สมาชิกที่ไม่แสดงตนเพื่อลงมติในที่ประชุมสภาตามข้อ ๖๐ เกินกว่าหนึ่งในสามของจำนวนครั้งที่มีการแสดงตนเพื่อลงมติทั้งหมดในรอบระยะเวลาเก้าสิบวัน ให้สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลงตามมาตรา ๓๙/๒ ประกอบมาตรา ๒๙ และมาตรา ๙ (๕) ของรัฐธรรมนูญ วันเริ่มต้นและวันสิ้นสุดของแต่ละรอบระยะเวลาให้เป็นไปตามที่ประธานสภากำหนด

กรณีที่สมาชิกไม่แสดงตนเพื่อลงมติตามวรรคหนึ่งเนื่องจากได้ลาการประชุมโดยได้รับอนุญาตจากประธานสภา มิให้ถือว่าสมาชิกผู้นั้นไม่แสดงตนเพื่อลงมติ และมีให้นับจำนวนครั้งที่มีการแสดงตนเพื่อลงมติที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่สมาชิกได้รับอนุญาตให้ลาการประชุม รวมเป็นจำนวนครั้งที่สมาชิกผู้นั้นไม่ได้แสดงตนเพื่อลงมติตามวรรคหนึ่ง

การอนุญาตให้ลาการประชุมตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด

เลขาธิการต้องมีหนังสือแจ้งให้สมาชิกแต่ละคนทราบถึงจำนวนครั้งที่สภามีมติ และจำนวนครั้งที่สมาชิกคนนั้นได้แสดงตนเพื่อลงมติในรอบสามสิบวันที่ผ่านมา และอาจดำเนินการทางโทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นด้วยก็ได้

ในกรณีที่ปรากฏว่าสมาชิกผู้ใดไม่ได้แสดงตนเพื่อลงมติเกินกว่าจำนวนครั้งที่ได้กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ให้เลขาธิการแจ้งให้ประธานสภาทราบและให้ประธานสภาแจ้งให้สมาชิกผู้นั้นและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องทราบถึงการสิ้นสุดสมาชิกภาพโดยเร็ว

สมาชิกที่ได้รับแจ้งถึงการสิ้นสุดสมาชิกภาพตามวรรคห้า อาจใช้สิทธิโต้แย้งเป็นหนังสือถึงความถูกต้องของการบันทึกการแสดงตนเพื่อลงมติได้ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งตามวรรคห้า เพื่อให้ประธานสภาวินิจฉัยคำวินิจฉัยของประธานสภาถือเป็นที่สุด

หมวด ๕

กรรมการ

ข้อ ๗๒ สภาอาจตั้งคณะกรรมการให้มีอำนาจหน้าที่พิจารณา กระทบกิจการ หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาหรือตามที่สภามอบหมาย โดยจะกำหนดเป็นคณะกรรมการสามัญหรือคณะกรรมการวิสามัญก็ได้

คณะกรรมการสามัญประกอบด้วยบุคคลซึ่งสภาตั้งจากสมาชิกของสภาเท่านั้น ส่วนคณะกรรมการวิสามัญจะตั้งจากบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกด้วยก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงาน คณะกรรมการสามัญประจำสภาอาจตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบรัฐสภา

ข้อ ๗๓ ให้สภาตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภาขึ้นเพื่อพิจารณา หรือดำเนินการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาหรือตามที่สภามอบหมาย เพื่อให้การปฏิรูปประเทศสัมฤทธิ์ผล

ให้มีคณะกรรมการสามัญประจำสภาสี่บเอ็ดคณะ แต่ละคณะประกอบด้วยสมาชิกไม่น้อยกว่าสี่บเอ็ดคน แต่ไม่เกินสี่บสามคน โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

มีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง แผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูป พร้อมกำหนดเวลาการปฏิรูป และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ให้สัมฤทธิ์ผล รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่สภามอบหมาย

(๒) คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

มีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง แผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูป พร้อมกำหนดเวลาการปฏิรูป และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินให้สัมฤทธิ์ผล รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่สภามอบหมาย

(๓) คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

มีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง แผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูป พร้อมกำหนดเวลาการปฏิรูป และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย กระบวนการยุติธรรม และการบังคับใช้กฎหมายให้สัมฤทธิ์ผล รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่สภามอบหมาย

(๔) คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น

มีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง แผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูป พร้อมกำหนดเวลาการปฏิรูป และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น ให้สัมฤทธิ์ผล รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่สภามอบหมาย

(๕) คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

มีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง แผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูป พร้อมกำหนดเวลาการปฏิรูป และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมให้สัมฤทธิ์ผล รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่สภามอบหมาย

(๖) คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ

มีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง แผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูป พร้อมกำหนดเวลาการปฏิรูป และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ การเงิน การคลัง การเกษตร อุตสาหกรรม การคมนาคมขนส่ง พาณิชยกรรม การท่องเที่ยวและบริการ ให้สัมฤทธิ์ผล รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่สภามอบหมาย

(๗) คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน

มีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง แผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูป พร้อมกำหนดเวลาการปฏิรูป และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน ให้สัมฤทธิ์ผล รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่สภามอบหมาย

(๘) คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

มีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง แผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูป พร้อมกำหนดเวลาการปฏิรูป และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สัมฤทธิ์ผล รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่สภามอบหมาย

(๙) คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการสื่อสารมวลชน

มีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง แผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูป พร้อมกำหนดเวลาการปฏิรูป และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการสื่อสารมวลชน และเทคโนโลยีสารสนเทศให้สัมฤทธิ์ผล รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่สภามอบหมาย

(๑๐) คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม

มีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง แผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูป พร้อมกำหนดเวลาการปฏิรูป และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส การจัดการด้านแรงงาน และการคุ้มครองผู้บริโภค ให้สัมฤทธิ์ผล รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่สภามอบหมาย

(๑๑) คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม และจริยธรรม

มีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง แผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูป พร้อมกำหนดเวลาการปฏิรูป และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านอื่น ๆ อาทิ กีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา ระบบค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรมให้สัมฤทธิ์ผล รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่สภามอบหมาย

สมาชิกคนหนึ่งจะดำรงตำแหน่งกรรมการสามัญประจำสภา ได้เพียงคนเดียว

คณะกรรมการแต่ละคณะตามวรรคสอง จะต้องเสนอแผนการปฏิรูปต่อสภาภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่ประธานสภากำหนด และให้รายงานความคืบหน้าของการปฏิบัติงานเป็นเอกสารต่อ ประธานสภาทุกเดือน และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้วให้รายงานต่อสภาตามข้อ ๘๗

คณะกรรมการที่รับผิดชอบต้องติดตามผลการปฏิรูปในเรื่องที่ได้เสนอไปแล้ว โดยจะเชิญ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลก็ได้ และให้คณะกรรมการคณะนั้นรายงานเป็นเอกสารให้สภาทราบ

ข้อ ๗๔ ให้ประธานสภาตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาการดำรงตำแหน่งกรรมการสามัญประจำสภาตามข้อ ๗๓ โดยให้สมาชิกแต่ละคนแสดงความจำนงต่อประธานสภาตามแบบที่กำหนด เพื่อที่จะดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการสามัญประจำสภาตามข้อ ๗๓ ได้ไม่เกินสามคณะ โดยเรียงตามลำดับความต้องการ ในกรณีที่คณะกรรมการสามัญประจำสภาตามข้อ ๗๓ คณะใดมีสมาชิกยื่นแสดงความจำนงจะดำรงตำแหน่งไว้น้อยกว่าหรือเกินกว่าจำนวนที่จะมีได้ในคณะกรรมการคณะนั้น ให้ใช้วิธีเกลี้ยโดยหารือกับสมาชิกที่เกี่ยวข้องหรือใช้วิธีจับสลาก

ให้คณะกรรมการจัดทำรายงานและเสนอรายชื่อสมาชิกตามวรรคหนึ่งต่อประธานสภาเพื่อดำเนินการตามข้อ ๗๕

ข้อ ๗๕ เพื่อให้การทำงานของสภาดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ไปในแนวทางเดียวกัน ให้ประธานสภาเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการ และตำแหน่งอื่นตามความจำเป็นจากรายชื่อสมาชิกที่คณะกรรมการตามข้อ ๗๔ เสนอ

เมื่อประธานสภาได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้วให้เสนอรายชื่อกรรมการและผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ทั้งหมดเพื่อให้สภาพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ข้อ ๗๖ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในระหว่างคณะกรรมการสามัญประจำสภา คณะต่าง ๆ ที่อาจมีความไม่ชัดเจนหรืออาจมีความซ้ำซ้อนกันอยู่ และทำให้เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการดำเนินกิจการตามภารกิจ ให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานกรรมการสามัญประจำสภาที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาว่าจะให้คณะกรรมการสามัญประจำสภาคณะใดมีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนั้นหรืออาจให้แต่ละคณะกรรมการส่งตัวแทนประชุมร่วมกัน

หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบหรือคำสั่งที่ประธานสภากำหนด

ข้อ ๗๗ ให้สภาตั้งคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศขึ้นคณะหนึ่ง มีจำนวนไม่เกินยี่สิบเอ็ดคน ประกอบด้วย ประธานสภาหรือสมาชิกที่ประธานสภามอบหมายเป็นประธานกรรมการ ประธานกรรมการสามัญประจำสภาตามข้อ ๗๓ วรรคสอง ทุกคน โฆษกสภาจำนวนหนึ่งคน เลขาธิการ สมาชิกที่ประธานสภาเสนอเพื่อให้ทำหน้าที่เลขานุการกรรมการ และสมาชิกอื่นที่ประธานสภาเห็นสมควร

คณะกรรมการวิสามัญตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณา หรือศึกษาเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนการปฏิรูปของสภาตามข้อ ๑๖

(๒) พิจารณาเรื่องอื่นใดตามที่สภามอบหมายหรือตามที่ประธานสภามอบหมาย

(๓) ตรวจสอบการประชุมและพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการเปิดเผยรายงานการประชุมลับ

(๔) ตรวจสอบการไม่แสดงตนของสมาชิกตามมาตรา ๓๙/๒ ประกอบมาตรา ๒๙ และมาตรา ๙ (๕) ของรัฐธรรมนูญ

- (๕) กระทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสภา
- (๖) ประสานงานกับคณะกรรมการสามัญประจำสภาทุกคณะและสมาชิก เกี่ยวกับการพิจารณารายชื่อสมาชิกหรือบุคคลใด ๆ ที่จะเสนอให้ที่ประชุมสภาเลือกเป็นกรรมการวิสามัญตามข้อ ๗๙ แล้วแต่กรณี เพื่อให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เหมาะสมและเป็นธรรม
- (๗) เสนอแนะต่อประธานสภาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบงานสภา และการดำเนินกิจการในด้านต่าง ๆ ของสภา
- (๘) เสนอแนะต่อประธานสภาเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ให้แก่สมาชิก
- ข้อ ๗๘ ให้มีคณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ จำนวนไม่เกินยี่สิบเอ็ดคน โดยมีผู้แทนจากคณะกรรมการสามัญประจำสภาตามข้อ ๗๓ คณะละหนึ่งคน และบุคคลอื่นที่สภาแต่งตั้ง มีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง แผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูป พร้อมกำหนดเวลาการปฏิรูป และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้สัมฤทธิ์ผล รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่สภามอบหมาย
- ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง เสนอแผนการปฏิรูปต่อสภา ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประธานสภากำหนด และให้รายงานความคืบหน้าของการปฏิบัติงานเป็นเอกสารต่อประธานสภาทุกเดือน และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้วให้รายงานต่อสภาตามข้อ ๘๗
- คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ต้องติดตามผลการปฏิรูปในเรื่องที่ได้เสนอไปแล้ว โดยจะเชิญฝ่ายที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลก็ได้ และให้รายงานเป็นเอกสารให้สภาทราบ
- ข้อ ๗๙ ภายใต้บังคับข้อ ๗๗ การตั้งคณะกรรมการวิสามัญ ให้คณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเสนอรายชื่อสมาชิกหรือบุคคลซึ่งไม่ได้เป็นสมาชิกตามจำนวนที่คณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศกำหนด และให้เสนอประธานสภาแต่งตั้งประธานกรรมการและตำแหน่งอื่น เพื่อให้สภาพิจารณาให้ความเห็นชอบ
- ข้อ ๘๐ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในการประชุมคณะกรรมการที่จะมีการลงมติในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และให้นำความในหมวด ๔ การประชุมและหมวดอื่นที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับโดยอนุโลม
- ข้อ ๘๑ ให้กรรมการแต่ละคณะมีผู้ช่วยเลขานุการคนหนึ่งประจำคณะกรรมการ โดยให้คณะกรรมการแต่งตั้งจากรายชื่อข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรตามรายชื่อที่เลขาธิการจัดทำเสนอ
- คณะกรรมการมีอำนาจตั้งคณะอนุกรรมการไม่เกินสามคณะตามความจำเป็น แต่ละคณะประกอบด้วยอนุกรรมการจำนวนไม่เกินสิบห้าคน ซึ่งเลือกจากรายชื่อที่กรรมการเสนอ โดยให้ตั้งจากบุคคลที่เป็นกรรมการในคณะนั้นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งคน เพื่อพิจารณาปัญหาอันอยู่ในอำนาจหน้าที่

ของคณะกรรมการตามแต่จะมอบหมายและให้นำข้อบังคับว่าด้วยกรรมการมาใช้บังคับโดยอนุโลม หากมีความจำเป็นต้องตั้งคณะกรรมการเกินกว่าจำนวนข้างต้น จะกระทำได้อเมื่อได้รับอนุญาตจากประธานสภา

ประธานอนุกรรมการตามวรรคสองต้องตั้งจากบุคคลที่เป็นกรรมการในคณะนั้น ส่วนตำแหน่งอื่น ให้ประธานกรรมการเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้งโดยไม่มีตำแหน่งโฆษกอนุกรรมการ

ในกิจการงานของคณะกรรมการ ห้ามมิให้อนุกรรมการแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน แต่ในกรณีที่มีความจำเป็นให้เป็นหน้าที่ของประธานกรรมการ โฆษกกรรมการ หรือสมาชิกที่เกี่ยวข้องเป็นผู้แถลง

ข้อ ๘๒ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ในกรณีที่มีรองประธานกรรมการหลายคน ให้รองประธานกรรมการคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานกรรมการ ถ้ารองประธานกรรมการคนหนึ่งไม่มีหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการลำดับต่อไปเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานกรรมการ ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการแล้ว หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมคณะกรรมการมีมติแต่งตั้งกรรมการคนใดคนหนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทนประธานกรรมการ

ในกรณีที่คณะกรรมการใดมีรองประธานกรรมการคนเดียว ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๘๓ การขอเอกสารจากบุคคลใด หรือเชิญบุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น ในกิจการของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาหรือศึกษาอยู่ ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนเท่านั้น

การนัดประชุมคณะกรรมการนอกจากครั้งแรก ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อเลขานุการ กรรมการหรือผู้ทำหน้าที่แทนเลขานุการกรรมการ

ข้อ ๘๔ สมาชิกและผู้ซึ่งได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ มีสิทธิเข้าฟังการประชุมคณะกรรมการ

ในกรณีประชุมลับ ผู้ที่จะเข้าฟังการประชุมได้ต้องเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุม และได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

ข้อ ๘๕ ภายใต้บังคับข้อ ๘๔ ผู้เสนอญัตติมีสิทธิชี้แจงแสดงความเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการได้ตลอดเรื่อง

การชี้แจงแสดงความเห็นตามวรรคหนึ่ง ผู้เสนอญัตติอาจมอบหมายเป็นหนังสือให้สมาชิกอื่นกระทำการแทนได้ โดยยื่นต่อประธานกรรมการ

ข้อ ๘๖ ให้เลขาธิการประกาศกำหนดการประชุมคณะกรรมการไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และมีหนังสือนัดผู้เสนอญัตติมาชี้แจงประกอบญัตติ

ข้อ ๘๗ เมื่อคณะกรรมการได้กระทำกิจการ พิจารณา หรือศึกษาเรื่องใด ๆ หรือตามที่สภามอบหมายเสร็จแล้ว จะต้องรายงานต่อสภาเพื่อให้เห็นชอบ

ข้อ ๘๘ ในการพิจารณาของคณะกรรมการ หากเห็นว่ามีความจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้คณะกรรมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเสนอมาพร้อมกับรายงานด้วย

ร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วต้องแบ่งเป็นมาตรา และต้องมีบันทึกประกอบดังต่อไปนี้

- (๑) หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
 - (๒) เหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ
 - (๓) บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ
- หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น ให้กำหนดโดยชัดเจน

ในกรณีที่มีการแก้ไขหรือยกเลิกกฎหมายเดิม ให้ระบุมาตราที่ต้องการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกไว้ในหลักการหรือจะระบุไว้ในเหตุผลด้วยก็ได้

ข้อ ๘๙ ในกรณีที่สภาเห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการ ให้ประธานสภาส่งรายงานไปยังสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี คณะรักษาความสงบแห่งชาติ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามมติของสภา

ข้อ ๙๐ ถ้ามีมติของสภาให้คณะกรรมการใดกระทำการ พิจารณา หรือศึกษาเรื่องใด ให้เสร็จภายในกำหนดเวลาใด และคณะกรรมการจะกระทำการ พิจารณา หรือศึกษาเรื่องนั้น ไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนด ประธานกรรมการหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนต้องรายงานให้ประธานสภาทราบโดยด่วน

ในกรณีดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานสภาเสนอต่อที่ประชุมสภา และที่ประชุมสภาอาจมีมติให้ขยายเวลาที่กำหนดไว้ได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน หรือให้ตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิม หรือให้ดำเนินการอย่างอื่นสุดแต่ที่ประชุมสภาจะเห็นสมควร

ข้อ ๙๑ กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) สภาสิ้นสุดลง
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก
- (๔) มีการตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิมตามข้อ ๙๐
- (๕) สภามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- (๖) สมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามมาตรา ๓๙/๒ ประกอบมาตรา ๒๙ และมาตรา ๙ (๕)

ของรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๙๒ ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการสามัญประจำสภาคณะใดว่างลง ให้ประธานกรรมการแจ้งเป็นหนังสือต่อประธานสภา เพื่อขอให้สภาเห็นชอบแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างสำหรับคณะกรรมการวิสามัญหากตำแหน่งกรรมการในคณะใดว่างลง ประธานกรรมการวิสามัญจะแจ้งเป็นหนังสือต่อประธานสภา เพื่อขอให้สภาแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือไม่ก็ได้

ในกรณีแต่งตั้งตำแหน่งประธานกรรมการหรือตำแหน่งอื่นที่ว่างลง ให้นำความในข้อ ๗๕ และข้อ ๗๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๖

การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย

ข้อ ๙๓ สถานที่ประชุมสภาย่อมเป็นที่เคารพและเป็นเขตหวงห้าม ผู้เข้าไปต้องประพฤติตนให้เรียบร้อย มีสัมมาคารวะ และต้องแต่งกายตามที่ประธานสภากำหนด บุคคลอื่นที่มีใช้สมาชิกหรือเจ้าหน้าที่สภาเมื่อหมดภารกิจต้องออกนอกสถานที่ประชุมสภา

ห้ามใช้เครื่องมือสื่อสารใด ๆ ซึ่งก่อให้เกิดการรบกวนและห้ามสูบบุหรี่ในที่ประชุมสภา

การแต่งกายของสมาชิกนั้นให้แต่งสากลนิยม หรือชุดพระราชทาน หรือตามที่ประธานสภากำหนด

ข้อ ๙๔ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับนี้ ประธานมีอำนาจเตือน ห้ามปราม ให้ถอนคำพูด หรือให้กล่าวขอขมาในที่ประชุมสภา

คำสั่งของประธานตามข้อนี้ ผู้ใดจะโต้แย้งมิได้

ข้อ ๙๕ การรักษาระเบียบและความเรียบร้อยในส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอกที่จะเข้ามาในที่ประชุมสภา บริเวณสภาหรือเข้าฟังการประชุมของสภา ตลอดจนมารยาทของบุคคลเช่นว่านั้น และการโฆษณาข้อความเกี่ยวกับการประชุมปรึกษาของสภาให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด

หมวด ๗

บทสุดท้าย

ข้อ ๙๖ ในการประชุมครั้งใดถ้าประธานขอปรึกษาหรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน ให้งดใช้ข้อบังคับข้อใดข้อหนึ่งทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณีหากที่ประชุมสภาลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกในที่ประชุมสภา ก็ให้งดใช้ข้อบังคับนั้นได้

ข้อ ๙๗ ถ้ามีปัญหาที่จะต้องตีความข้อบังคับนี้ ให้เป็นอำนาจของสภาที่จะวินิจฉัย

เมื่อที่ประชุมสภาได้ลงมติวินิจฉัยโดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาเป็นประการใดแล้ว ให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นเด็ดขาด

การขอให้ที่ประชุมสภาวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง อาจกระทำได้โดยประธานขอปรึกษาหรือสมาชิกเสนอญัตติ โดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน

ข้อ ๙๘ การขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับนี้ ต้องเสนอเป็นญัตติโดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าสิบคน ญัตติแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับให้ทำเป็นร่างข้อบังคับโดยแบ่งเป็นข้อและต้องมีบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบด้วย

ข้อ ๙๙ การพิจารณาขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ อาจใช้คณะกรรมการที่เคยกร่างข้อบังคับไว้เดิม มาทำหน้าที่กร่างแก้ไขข้อบังคับดังกล่าว หรือตามที่ประธานสภามีคำสั่ง ให้ร่างข้อบังคับที่ผ่าน คณะกรรมการข้างต้น เป็นร่างที่พิจารณาในสภา โดยต้องส่งร่างข้อบังคับที่ขอแก้ไขให้สมาชิกทราบล่วงหน้า ไม่น้อยกว่าสามวัน หากมีสมาชิกคนใดประสงค์ขอแก้ไขร่างที่ขอแก้ไข ก็ให้เสนอเป็นลายลักษณ์อักษร เสนอต่อประธานสภา เพื่อพิจารณาไปคราวเดียวกันกับร่างข้อบังคับที่ขอแก้ไข โดยประธานสภาเป็นผู้กำหนด วันเวลาประชุมพิจารณาร่างที่ขอแก้ไขข้อบังคับดังกล่าว

เมื่อสภาเห็นชอบร่างข้อบังคับที่แก้ไขแล้ว ให้มีผลใช้บังคับได้ทันที

ข้อ ๑๐๐ ในกรณีที่สมาชิกถูกควบคุมหรือขัง หรือถูกฟ้องในคดีอาญา หากประธานสภาได้ดำเนินการ ตามมาตรา ๓๙/๒ วรรคสี่ ประกอบมาตรา ๑๘ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแล้ว ให้ประธานสภาแจ้งต่อ ที่ประชุมสภาในโอกาสแรกที่มีการประชุม

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๐๑ ข้อบังคับนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ได้กระทำเสร็จแล้วก่อนใช้ข้อบังคับนี้ ส่วนการใดที่ยังกระทำค้างอยู่ให้ดำเนินการต่อไปตามข้อบังคับที่ใช้อยู่ก่อนวันใช้ข้อบังคับนี้

ข้อ ๑๐๒ ให้นำข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และกรรมการ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาใช้บังคับกับสมาชิกและกรรมการโดยอนุโลม

ข้อ ๑๐๓ ให้บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามข้อบังคับการประชุม ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่ข้อบังคับนี้ใช้บังคับ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งข้อบังคับนี้ จนกว่าจะมีข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามข้อบังคับนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๑๐๔ ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ ฝ่ายรัฐสภาปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และให้เลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎรปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ประกาศ ณ วันที่ ๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘

ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ

ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ